

Változások a magyar területi államigazgatásban – szervezeti és humán erőforrás viszonyok 2010–2020

I. rész

KELŐ JOHANNA¹

ABSTRACT

Jelentős változások történtek 2010 óta a magyar államigazgatás területi szintjén. 2011-ben a központi kormányzat létrehozta a megyei kormányhivatalokat mint általános hatáskörű szerveket minden megyében, majd 2013. január 1-jével a megyei kormányhivataloknak alárendelt 175 ún. járási hivatalt.

Az elmúlt évtizedben az átalakítás egyik legfontosabb horizontális alapja a Közigazgatás- és Közszolgáltatás-fejlesztési Stratégia 2014–2020 volt, amely különösen a hatékonyságra és az ügyfelek érdekeire fókuszált. A tanulmány az új területi struktúra olyan fő szegmenseit vizsgálja, mint a szervezet, a civil lakossági ügyfélkapcsolatok és a közszolgálati tisztviselők jogi státusza a területi államigazgatás szintjén. A szisztematikus hangsúly a strukturális változásokon van, de röviden feltárjuk a jogszabályi módosításokat. Végül összehasonlításra kerülnek a Stratégia eredeti céljai a valós változásokkal.

Changes on territorial level of Hungarian public administration – structural and human resourcing from 2010 to 2020. – Part I.

The territorial level of Hungarian public administration structure has significantly changed since 2010. First the central government created the County Government Offices (CGOs) in every county as the type of institute with general functions in 2011. Afterwards 175 districts, so-called District Government Offices (DGOs) were established that subordinated to CGOs by the Hungarian Central Government on 1st of January, 2013.

One of the important horizontal base of the transformation in the last decade was the Public Administration and Public Service development Strategy 2014–2020 which focused on the efficiency and the interest of customers particularly. This study examines the three main segments of the new territorial structure like the organization, the civil and customer relationships and the legal status of civil servants on the territorial public administration level. The study highlights systematically the structural changes, though we briefly review the law amendments as well. Finally it compares the original goals of Strategy 2014–2020 with the actual changes.

1. Bevezetés

A közigazgatásban napjainkban tapasztalható változások alapvetően külső indíttatásúnak² tekinthetők, egyfajta válasznak a jogalkotó részéről a bennünket körülvevő gazdasági, természeti, informatikai, biztonsági kihívásokra, válságokra.

¹ Jogász, ingatlan-forgalmi szakjogász. 2004-től dolgozik a közigazgatásban. 2008–2012 között jegyző, 2013–2019 között a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Kunszentmiklósi Járási Hivatalának hivatalvezetője volt. Közszolgálati tisztviselők számára hatósági, szociális és állampolgársági ügyintézés, valamint kormányablakos ügyintézőknek honosítási igazgatási ismereteket oktatott.

² BELÉNYESI Emese (2014): *A változásmenedzsment a közigazgatásban*. Budapest, Nemzeti Közszolgálati Egyetem. 19.

Lőrincz Lajos definíciója szerint a közigazgatás a szervezet, a funkció és a személyi állomány egysége.³ A közigazgatás szervezatként a közhatalmat gyakorolva, komplex funkciókat lát el, az állampolgárok és szervezeteik közszükségeit elégíti ki a közfeladatok ellátásával,⁴ jellemzője a feladatcentrikus ügymenet, az erős szabályozottság, a hierarchia. Személyi állománya sajátos, a szervezeten belüli személyközi kapcsolatok másodlagosak, ugyanakkor a tisztviselői kartól elvárás a naprakész, megbízható szaktudás,⁵ az állampolgárok iránti elkötelezettség, a vezetői irányába megnyilvánuló lojalitás.⁶ A fejlett közigazgatás gondolkodásmódjának fókuszában az integritásfejlesztés áll, amely a rendeltetésszerű, hatékony és eredményes működést hivatott megvalósítani.⁷

Az 1989–1990 közötti demokratikus átalakulást követően sarkalatos változások történtek az állam és közigazgatás helyi és területi szintjein. Az 1950-ben kiépített tanácsrendszert felváltotta az önkormányzati autonómián alapuló helyi önkormányzati rendszer, amely decentralizált irányú hangsúlyeltolódást eredményezett a közigazgatásban az önkormányzati feladatellátás irányába. Az önkormányzati autonómia a helyi települési szintre korlátozódott, széles települési önkormányzati feladat- és hatásköri rendszert eredményezett. Területi szinten ugyanakkor csekély önállósággal felruházott megyei önkormányzatok kezdték meg működésüket 1990 végén. A változások elsősorban a hatásköröket érintették. Az 1990-es évek végén bizonyos, nagyobb szakértelmet, speciális szaktudást igénylő ügyek a körzetközponti jegyzők hatáskörébe kerültek, így egyes gyámügyi eljárások a városokban létrehozott gyámhivatalok feladataivá váltak, amit az építésügyi hatósági feladatok követtek. A 2002–2010-es időszak domináns kormányzati közigazgatási stratégiája és gyakorlata inkább a települési önkormányzatok együttműködésére épített, meghatározóvá vált a körjegyzőségekben és a kistérségi társulási szinten történő feladatellátás, amelynek intézményei a többcélú kistérségi társulások voltak. A jegyzők hatósági hatásköre addig nem ismert mértékűre szélesedett. A területi államigazgatási szervek nagy többsége megyei szinten működött, ugyanakkor bizonyos intézménytípusoknál nagyobb, regionális léptékű területi szervezés vált uralkodóvá – pl. a bányakapitányságok, környezetvédelmi felügyelőségek esetén. Más szervtípusoknál a területi szervezés és működtetés terén megjelent a megyei szintnél szűkebb megközelítés. Ilyen volt a

2000-es évek közepén a 135 ÁNTSZ⁸ iroda; 109 földhivatal; 173 foglalkoztatási szolgálat; 133 helyi APEH⁹ hivatal; vagy a 40 növény-egészségügyi kirendeltség.¹⁰ A területi államigazgatás rendszerének a döntően megyei (NUTS3) szintről regionális (NUTS2) szintre történő területi koncentrációja a 2000-es évek második felében került kormányzati napirendre. A folyamatot a 2118/2006. (VI. 30.) Korm. határozat alapozta meg, a területi államigazgatási szervek regionális irányú területi átszervezése 2007-ben valósult meg, az így létrejövő regionális államigazgatási szervek (pl. rendőrkapitányságok, közigazgatási hivatalok) területi alapjává az ún. statisztikai-tervezési régiók váltak.

A 2010-es kormányváltást követően felgyorsultak a változtatást követelő kormányzati hangok, kidolgozásra került az ún. Magyar Program,¹¹ amely a közigazgatás teljes körű megújítását tűzte célul, az állammal szemben megrendült állampolgári bizalom helyreállítása érdekében. A Magyar Program célja az ügyfelek igényeit és érdekeit figyelembe vevő, ügyfélközpontú szolgáltató működés kialakítása, az eljárások egyszerűsítése, az ügyfélterhek csökkentése és egységesen magas színvonalú, mindenki által hozzáférhető szolgáltatások kialakítása volt. Eközben az államigazgatási politika alapjává a megyei szintű szervezés vált, 2011. január 1-jei hatállyal a közigazgatási hivatalok intézményi bázisán létrehozták a fővárosi és megyei kormányhivatalokat.¹² A kormányhivatalok mint a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervei közel kéttucat korábban önálló szervtípust olvasztottak magukba. Területi értelemben az átszervezés dekoncentrációs, ágazati megközelítésben egyértelműen koncentrációs irányú volt. A területi államigazgatási reform folytatásaként 2013. január 1-jével létrejöttek a járások, vidéken a járási, Budapesten a fővárosi kerületi hivatalok, amely szervek a fővárosi és megyei kormányhivatalok kerületi/járási szintű szervezeti egységei lettek, magukba olvasztva több, korábban kistérségi szinten működő önálló államigazgatási szervezeti egységet. A változások meghatározó közpolitikai célkitűzésévé az állam, egyúttal a kormányzati felelősség, valamint a gazdasági szereplők gazdasági pozícióinak megerősítése vált. A 2011. évi jogalkotási dömpingben megalkotott, Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.v.) az 1990-es elődjéhez¹³ képest egyértelműen szűkítette az önkormányzatok feladat- és hatáskörét, ami érintette az intézményfenntartó, közszolgáltató, illetve hatósági feladatokat is. Az államhoz kerültek olyan, 1990-ben az önkormányzatokhoz delegált feladatok, mint az alap- és

³ LAPSÁNSZKY András – PATYI András – TAKÁCS Albert (2017): *A közigazgatás szervezete és szervezeti joga*. Budapest, Dialóg Campus. 11.

⁴ GYÖRGY István (2018): A közszolgálat fogalma, a közszféra és a magánszféra területén alkalmazottak életviszonyainak és jogállásának eltérései In: GYÖRGY István – HAZAFI Zoltán (szerk.): *Közszolgálati életpályák a közigazgatásban és a rendvédelemben*. Budapest, Dialóg Campus. 25.

⁵ LAPSÁNSZKY–PATYI–TAKÁCS (2017): i. m. (3. lj.) 13.

⁶ A közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény 76. § (2) bekezdése rögzíti: „A kormánytisztviselő vezetői iránti szakmai lojalitással köteles ellátni feladatait. Szakmai lojalitás alatt kell érteni különösen a vezető által meghatározott szakmai értékek iránti elkötelezettséget, a vezetővel és a munkatársakkal való alkotó együttműködést, a szakmai elbíráltsággal történő, fegyelmezett és lényeglátó feladatvégzést.”

⁷ DARGAY Eszter (2017): Államigazgatási szervek megszüntetése és átalakítása az integritás és hivatás-etika szempontjából. *Új Magyar Közigazgatás*, 2017/4. 11.

⁸ Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat.

⁹ Adó és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal (a Nemzeti Adó- és Vámhivatal jogelőd intézménye).

¹⁰ BÁNLAKI Péter – KÁDÁR Krisztián (2006): A területi államigazgatás reformja. In: ÁGH Attila – SOMOGYVÁRI István (szerk.): *A közigazgatási reform új perspektívái*. Budapest, Új Mandátum. 248.

¹¹ Magyar Zoltán Közigazgatás-fejlesztési program. https://www.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/gal_1_1modul.pdf (letöltve: 2020. 04. 20.).

¹² A fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvénymódosításokról szóló 2010. évi CXXVI. törvény.

¹³ Az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (Ötv.).

középfokú oktatás vagy a kórházak, illetve az összes megyei önkormányzati tulajdonban lévő intézmény működtetése. Ezen feladatok ellátására különböző állami intézményfenntartó szervezeteket állítottak fel.¹⁴ Ugyanakkor az önkormányzatoknál maradtak a bölcsődei és óvodai feladatok, az egészségügyi alap- és járóbeteg-ellátás, illetve a helyi szociális feladatok meghatározott része.

A hatósági igazgatásban nagyszámú államigazgatási feladat (szociális, gyám- és gyermekvédelem, egyéb gazdasági és humán hatósági feladatok) került a tevékenységük 2013. január 1-jével megkezdő megyei és fővárosi kormányhivatalokhoz, valamint a járási és fővárosi kerületi hivatalokhoz.

A 2010. évet követő kormányzati ciklusokban az államigazgatást érintő változások folyamatosak, több irányba hatnak, érintik a struktúrát, az eljárásjogot, a személyi állományt is, azon belül a jogviszonyt, a képzettségi követelményeket, valamint a továbbképzést is. 2015-ben kiadásra került a Közigazgatás- és Köszolgáltatás-fejlesztési Stratégia 2014–2020 (továbbiakban: Stratégia),¹⁵ amely a Magyar Programban meghatározott alapokra építve további újításokat deklarált. A Stratégia nemzetgazdasági célként Magyarország versenyképességének növelését rögzíti, gazdasági, társadalmi, jogalkotási és közigazgatási szempontok párhuzamos érvényesítésével. Ezen szempontok elkerülhetetlenül hatást gyakorolnak egymásra, a gazdasági környezet fejlődése nem nélkülözheti az állami szolgáltatások fejlesztését. A költséghatékony, jól működő állam a tisztviselői kar megfelelő képzésével, az ügyféli érdekeket előtérbe helyező szemléletváltás mentén alakítható ki. A Stratégia hangsúlya a közigazgatás megújításán van,¹⁶ kiemelve az átláthatóságot, az egyszerű ügyintézési folyamatokat, az informatikai megoldások preferálását, rendszerbe történő ágyazását. A Stratégia mindeközben a tisztviselőktől elvárja a motiváltságot, a megbízható jogi, eljárásjogi ismeretekeken túl a változásokhoz való igazodást, az önfejlesztést, az ügyintézői kompetenciák céllal azonos, elvárt szintre emelését. A fejlesztési célok erős támogatást kaptak a Közigazgatás- és Köszolgáltatás-fejlesztés Operatív Program létrehozásával, amelyet az 1004/2016. (I. 18.) Korm. határozat rögzített. A határozatban a Kormány elfogadta a program prioritási területeit, megnevezte a projektek szakmai elvárásait és az azok megvalósítására fordítható keretösszegeket. A stratégiaalkotás egyik lépéseként többszintű helyzetelemzésre is sor került, összehasonlító értékelések készültek, vizsgálatra kerültek a magyar viszonyokra adaptálható nemzetközi trendek és jó gyakorlatok, valamint igénybe vették az OECD tagállamok közigazgatás-fejlesztési tapasztalatait is. Az elemzések

egyik sarokpontja a Stratégiában megtalálható SWOT-analízis, amely a közigazgatás akkori (2014) állapotát mérte fel, és amely a beavatkozási pontok megtervezésében is hangsúlyos szerepet kapott. A SWOT-analízis mint elemzési technika a vizsgálandó szervezet 4 általános jellemzőjét veszi górcső alá. A módszer segítségével tanulmányozhatók az elemzés tárgyának erősségei, gyengeségei, lehetőségei, veszélyei, a válaszok pedig irányt mutatnak a fejlesztésnek. A SWOT több releváns gyengeséget írt le, köztük a nem kiszámítható szervezeti változásokat, a nagy személyi fluktuációt, ami alacsony motiváltsággal párosul, a vezetési módszereket, amelyek nem késznek az új fejlesztések befogadására. A veszélyek közt említésre került, hogy az ügyfelek adminisztrációs terheinek csökkentése növelheti a belső, igazgatási terheket, a gazdaságossági intézkedések nyomán a közigazgatás további presztízsveszítése állhat elő, valamint szervezeti ellenállás is kialakulhat az erősebb együttműködést igénylő megoldásokkal szemben.

Jelen tanulmány a területi államigazgatást, elsősorban a járási (fővárosi kerületi) hivatalokat érintő változások három szegmensét vizsgálja. A hangsúly a strukturális változásokon van, de röviden áttekintjük az eljárásjogi változásokat, és érintőlegesen a személyi állományt érintő átalakításokat, elsősorban tisztviselői nézőpontból. Arra keresem a választ, hogy *a)* a gyakori, akár „bigbang”¹⁷ modell jellegűnek is nevezhető szerkezeti változtatás okoz-e kiszámíthatatlanságot a rendszerben, *b)* a költséghatékonyra irányuló törekvés felülírja-e a szakmai, humánerőforrást megtartó szempontokat, *c)* a közigazgatást érintő 2020. március 1-jével hatályba lépett fordulat eredményezheti-e kisebb hivatalok megszűnését, van-e létjogosultsága a 20-30 fővel működő önálló hivatalok fenntartásának, *d)* melyek azok, a Stratégiában megfogalmazott célok, amelyek teljesültek a 2014–2020 időszakban?

2. A területi államigazgatás szervezeti reformja, különös tekintettel a járásokra

A 2010–2014. közötti kormányzati ciklusban – radikális koncepcionális váltásként – a kormány a megyei szintű intézményszervezést preferálta és érvényesítette a területi államigazgatásban. Ezzel párhuzamosan szűkítette az önkormányzati feladatellátást, így 2011. január 1-jével a közigazgatási hivatalok intézményi bázisán – jelentősen bővített hatáskörrel – fővárosi és megyei kormányhivatali rendszert hozott létre. A kormányhivatalok főosztályaihoz integrálódtak a megyékben működő szakigazgatási szervek, pl. földhivatalok, munkaügyi kirendeltségek. Ez az ágazati koncentráció erős alkotmányos-közjogi megerősítést kapott, tekintettel arra, hogy az Alaptörvény „AZ ÁLLAM” fejezet „A Kormány” alcímének 17. cikk (3) bekezdése kimondja, hogy a „Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szerve a fővárosi és megyei kormányhivatal”.

A területi államigazgatás kormányzati szintű újragondolásának alapja az volt, hogy megtörténjen a jegyzőknél lévő, de államigazgatási feladatnak minősíthető tevékenységek területi

¹⁴ Klebelsberg Iskolafenntartó Központ (KLIK), a mai struktúrában már a Klebelsberg Központ (KK) és a területi tankerületek, a Gyógyszerészeti Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet (GYEMSI), mai nevén az Állami Egészségügyi Ellátó Központ (ÁEEK).

¹⁵ Közigazgatás- és Köszolgáltatás-fejlesztési Stratégia 2014–2020. https://www.kormany.hu/download/8/42/40000/K%C3%B6zigazgat%C3%A1s_fejleszt%C3%A9si_strat%C3%A9gia_.pdf (letöltve: 2020. 04. 20.).

¹⁶ A 2014–2020. időszak növekedését ösztönző kohéziós politika 11 tematikus célja között található a közigazgatás hatékonyságának javítása. https://ec.europa.eu/regional_policy/hu/policy/how/priorities (letöltve: 2020. 04. 25.).

¹⁷ BELÉNYESI (2014): i. m. (2. lj.) 24.

szervekhez való telepítése, az államigazgatás járási szinten működő szerveinek járási hivatalokhoz történő integrálása mellett. Így került sor a járások¹⁸ és járási hivatalok 2013. évi ismételt¹⁹ felállítására. Az átszervezést a Kormány 2011 augusztusában közreadott államigazgatási reformtervezete²⁰ tartalmazta. Ez írta le a járások – mint közigazgatási egységek – újbóli létrehozását, középpontba helyezve az alacsonyabb működtetési költséget, az állampolgárok ügyfélbarát eljárások iránti igényét, fókuszálva a vállalkozók, vállalkozások speciális kívánalmaira, valamint összpontosítva a kormány által kívánatosnak vélt területi koncentrációra. Vezérlőelv volt, hogy a járás váljon a területi államigazgatás alsó színterévé, ahol az államigazgatási tevékenységek és szolgáltatások valamennyi ügyfél számára elérhető közelségben és a legjobb minőségben kerülnek biztosításra. Az addig, a polgármesteri hivatalokban ellátott jegyzői vagy önkormányzati hatáskörben lévő hatósági, szociális feladatok egy része, valamint a teljes okmányirodai igazgatási ügycsoport járási hivatali hatáskörbe került, ami a jegyzők hatósági feladatainak jelentős szűküléséhez vezetett.

Az 1299/2011. (IX. 1.) Korm. határozat rögzítette a járás mint területi egység kialakításának elveit.²¹ A határozat alapján az Országgyűlés elfogadta a járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. évi törvényt, amellyel párhuzamosan módosításra került a fővárosi és megyei kormányhivatalokról, a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvénymódosításokról szóló 2010. évi CXXXVI. törvény, tekintettel arra, hogy a kialakított járási hivatalok a megyei kormányhivatalok területi kirendeltségeként kerültek meghatározásra. A járási hivatalok székhelyét – a járásban lévő térszervező funkcióval rendelkező település²² illetékességi területét – és illetékességi szabályait a járási (Fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 218/2012. (VIII. 13.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Jr.)²³ hagyta jóvá. Magyarországon a jelenleg hatályos jogszabályok szerint a területi államigazgatás alsó szintű, térségi területi intézményei a járási (fővárosi kerületi) hivatalok.

¹⁸ A járás államigazgatási intézményi kategória, amelynek alapjául a járások kialakításáról, valamint egyes ezzel összefüggő törvények módosításáról szóló 2012. évi XCIII. törvény szolgált.

¹⁹ A tanácsrendszerben működő járások megszüntetésére 1983. évben került sor.

²⁰ Az 1299/2011. (IX. 1.) Korm. határozat rögzítette, hogy a járás az állam szervezetének legalacsonyabb szintű területi és szervezeti egysége, amely a hatékonyságot és az ügyfélközpontúságot tartja szem előtt.

²¹ Az 1299/2011. (IX. 1.) Korm. határozat rögzítette továbbá a közigazgatási és igazságügyi miniszter feladatát a megfelelő társadalmi szervezetekkel történő széles körű szakmai egyeztetésről, felhívta az érintett minisztereket arra, hogy egységes államszervezési igények alapján vizsgálják meg az irányításuk alatt működő államigazgatási szervek illetékességi területének járásokhoz igazítható voltát, illetve kimondta azt a kötelezettséget, hogy 2012. június 30. napjáig kerüljön az Országgyűlés elé betervezésre a járásokról szóló törvényjavaslat.

²² Az egymáshoz közeli, megfelelő adottságú települések esetében a jelentősebb igazgatási infrastruktúrával és/vagy központi elhelyezkedéssel rendelkező lett a járás székhelye. <http://www.terport.hu/jarasok-altalanos-informaciok> (letöltve: 2020. 04. 23.)

²³ Hatályon kívül helyezve 2015. április 1. napjával.

Párhuzamosan az önkormányzatokat is nagymértékű változtatás érte, az Möt. 2013. január 1-jével a 2000 fő lakost el nem érő települések esetén megszüntette az önálló polgármesteri hivatali struktúrát, elrendelve, hogy az önkormányzatok közös hivatalokat hozzanak létre, kötelezve azokat egyféle sajátságos társulás alakítására. A módosítás negatív hatása kétségkívül az volt, hogy olyan körjegyzőségek is szétválni kényszerültek, ugyanis a jogszabály a közös hivatalok kialakításának követelményeként határozta meg az azonos járáson belüli működést.²⁴ A megyei önkormányzatokat sem kerülte el a változtatás, a korábbi intézményfenntartó szerepkör leszűkült területfejlesztési és vidékfejlesztési kompetenciákra. Az Möt. 82. §-a nyomán pedig hatályát veszítette a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásairól szóló 2004. évi CVII. törvény, így a társulások *ipso iure* megszüntetésre kerültek,²⁵ 2013. június 30. napjáig biztosítva lehetőséget azok átalakítására.

2013. január 1-jével 175 járási és 23 fővárosi kerületi hivatal kezdte meg a működését. A nyilvántartott 3154 településből 3153-at soroltak be járásokhoz, míg Budapest főváros területét 23 kerületi hivatalra osztották. A kezdetekben jellegzetes volt a járási hivatalok jogállása, tekintettel arra, hogy a megyei kormányhivatalok kirendeltségeként működtek, ugyanakkor a hivatalvezetőhöz telepített önálló feladat- és hatáskörök miatt általános hatáskörű, elsőfokú hatóságként kerültek meghatározásra. Olyan belső szervezeti egységekként működtek, amelyek szervei önállósággal nem rendelkeztek, de *sui generis* hatáskört gyakorló szervnek minősültek.²⁶ A Jr. értelmében a járási hivatalok törzshivatalból és több – járásonként eltérő számú és feladatú – önálló hatáskörrel rendelkező szakigazgatási szervekből álltak. A törzshivatal elsőfokú államigazgatási feladatként végezte a jegyzőktől átvett feladatokat (hatósági, szociális), az addig kormányhivatali hatáskörben lévő szabálysértési feladatokat, valamint az okmányirodai működtetést.

Összegezve, 2011-ben a kormányhivatalok felállításával az addig külön-külön működő megyei szintű szakigazgatási szervek egy irányítás alá kerültek, majd a járási hivatalok működésének megkezdésekor a gyámhivatalok, amelyek addig a városi rangú települések önálló hatáskörű feladatellátó szerveiként működtek, illetve a megyei kormányhivatalok szakigazgatási szerveinek kirendeltségei – földhivatalok, munkaügyi kirendeltségek stb. – szintén a járási hivatalok kötelékébe kerültek, járási szakigazgatási szervként. Szükséges hangsúlyozni, hogy a szakigazgatási szervek általi lefedettség nem volt egységes,

²⁴ Möt. 85. § (1) bekezdés.

²⁵ SZABÓ Tamás (2019): Együttműködések és kistérségi önkormányzati koordinációk – az elmúlt évtized jogalkotásának közpolitikai hatásai. In: LAKI Ildikó – SZABÓ Tamás (szerk.): *Kényszerpályák és lehetőségek – A községi igazgatás és feladatellátás dimenziói napjainkban*. Budapest, Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége – Homo Oecologicus Alapítvány. 111.

²⁶ WÉBER Gabriella (2014): *A szakigazgatás átalakítása a járási hivatali rendszer tükrében*. <https://docplayer.hu/9028623-A-szakigazgatasa-atalakitasa-a-jarasi-hivatali-rendszer-tukreben-dr-weber-gabriella-hivatalvezeto-baranya-megyei-kormanyhivatal-foldhivatala.html> (letöltve: 2020. 04. 25.)

gyakran több járásra terjedt ki bizonyos szakigazgatási szerv illetékessége, ezek közé tartoztak a népegészségügyi, az állategészségügyi és élelmiszer-ellenőrző, az építésügyi és örökségvédelmi hatósági feladatokért felelős igazgatási szervek. A hatásköri elosztásnál a jegyzőknél azok a feladatok maradtak, amelyek helyi szabályozáshoz kötődtek, mérlegelést igényeltek – adóügyek, anyakönyvi igazgatás, birtokvédelem, helyi védelemmel összefüggő környezet- és természetvédelmi ügyek stb. Azok az ügyek, amelyeknél az állam vindikált magának feladatot, a járási hivatalok hatásköri felelőssége alá kerültek.

Ha a járási hivatalok felállítását mint szervezeti változást a változástipológia szerint vizsgáljuk, a változás kiterjedésének mértéke alapján egyértelműen radikális változásról beszélhetünk, hiszen az államigazgatás lényeges szervezeti jellemzőire hatott ki. A változás sebessége vizsgálatánál elmondhatjuk, hogy az viszonylag gyorsan realizálódott, irányítását tekintve egyértelmű a felső vezetés irányítása és lebonyolítása, amelyek szintén a radikális változásra utalnak.²⁷

Függetlenül ugyanakkor attól, hogy új hivatalok alakultak, gyakran egymást nem ismerő állománnyal, új szervezetben, új vezetővel, a változás mélységfokának vizsgálata alapján mégis gyenge változásról²⁸ beszélhetünk, tekintettel arra, hogy a tisztviselők nagy részénél a munkafolyamatok nem változtak, ugyanazt vagy közel ugyanazt a feladatot látták el addig is másik szervezetben.

3. Külső-belső integráció 2015

A Stratégia²⁹ megalkotta az „ideális járás” célfogalmát, ezzel párhuzamosan pedig megfogalmazta a 2020-ra tervezett misszióját, amelynek hívószavai között a szervezethez, a professzionalitás és a költséghatékonyság álltak, a Szolgáltató Állam kialakítása érdekében. A Stratégia mentén 2015-ben³⁰ már sor is került az első nagy szerkezeti átalakításra, ami a kormányzati terminológiában a „külső-belső integráció” elnevezést kapta. „A területi államigazgatás integrációja tehát részben mennyiségi (külső integráció), részben minőségi (belső integráció) változtatásokat takart” – fogalmazta meg a Miniszterelnökség.³¹ Az átalakítással a szakigazgatási rendszer megszűnt, a feladat- és hatáskörök címezte a kormány megbízott, illetve a járási hivatalvezető lett. A megyei és járási szinten működő szakigazgatási szervek egyesítésére került sor, aminek eredményeként a megyei szervek a kormányhivatalok főosztályaiként, a járási szervek a járási hivatalok osztályaiaként működtek tovább. A kevesebb szakigazgatási szervvel rendelkező járási hivatalok esetében intézményi racionalizálá-

sokra került sor, bizonyos szakigazgatási szervek más osztályokkal kerültek összevonásra, így több járásban a járási gyámhivatalok önállósága megszűnt a hatósági osztállyal történő összevonás következtében. Néhány szakigazgatási szerv elnevezést váltott, így a járási munkaügyi kirendeltségek mint foglalkoztatási osztályok működtek tovább.³² A változás állampolgárokat érintő szegmense az volt, hogy a járási hivatalok hatáskörébe került az aktív korúak³³ ellátása. A támogatásra való jogosultságok megállapítása és felülvizsgálata kb. félmillió ügyfelet érintett.

A belső szervezetrendszer egyszerűsítése, az egységes hivatali rendszer bevezetésének többirányú nyeresége volt. Először is csökkent az ún. „ágazati sovinizmus”,³⁴ másodszor a szakigazgatási szerveknél tapasztalt kettős irányítás némileg átalakult. Ez az osztott hatáskör a kezdetekben számos irányítási nehézséget, összetett kihívást okozott, tekintettel arra, hogy a vezetői jogkör duplikálása³⁵ ismétlődően előforduló súrlódásokhoz vezetett.³⁶ Az intézkedéssel megtörtént a hivatalvezetők osztatlan munkáltatói jogkörének gyakorlása a hivatal valamennyi osztályvezetője felett.³⁷

A külső integráció keretében megvalósult a Környezetvédelmi – Természetvédelmi Felügyelőségek és a Magyar Bányászati és Földtani Hivatal bányakapitányságok székhely szerinti kormányhivatalokba történő integrációja. Emellett a Magyar Államkincstár megyei igazgatóságainak családtámogatási és szociális ellátási, illetve a lakáscélú állami támogatással összefüggő feladatai, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal anyakönyvezéssel összefüggő kompetenciái, az Országos Egészségbiztosítási Pénztár hivatalainak területi egyes feladatai³⁸ szintén a megyei kormányhivatalok ellátása alá kerültek. Budapesten a hatáskör-bővülési folyamat a Fővárosi Kormányhivatalra koncentrált.

³² Az összevonások a vezetői szintek csökkentésével jártak.

³³ A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény tartalmazza az ellátást.

³⁴ Az ágazati érdekek előtérbe helyezése különösképpen megfigyelhető a mai napig is a foglalkoztatást érintő ügyekben. Épp ezért különösen érdekes, hogy a foglalkoztatási osztályok nem kerültek 2020. március 1-jével újra kormányhivatali kontroll alá.

³⁵ A járási szakigazgatási szervek speciális hatósági jogkörrel rendelkeztek, egyedi ügyekben sem a kormányhivatal, sem a feleltes megyei szakigazgatási szerv nem adhatott utasítást, szakmai irányításukat azonban a megyei szakigazgatási szervek látták el. A járási szakigazgatási szerv vezetőjét a megyei szakigazgatási szerv vezetője nevezte ki – esetleg mentette fel –, ugyanakkor a munkáltatói jogokat a járási hivatalvezetők gyakorolták. A járási hivatalvezető és a járási szakigazgatási szerv vezetője közötti érdekellentét esetén a kormány megbízott számára adott javaslatokat a rendszer, azzal, hogy átvehette a szakigazgatási szerv vezetője feletti munkáltatói jogokat a járási hivatalvezetőtől.

³⁶ KELŐ Johanna (2017): A járási hivatalok és járási feladatellátás rendszere – különös tekintettel a városi és megyei jogú városokban található járási hivatalok hatásköréire. In: LAKI Ildikó – SZABÓ Tamás (szerk.): *Agglomerációs városrészi tanulmányok. Nagyvárosi, városi és települési dilemmák a 21. században*. Budapest, Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége – Homo Oecologicus Alapítvány. 92.

³⁷ 1744/2014. (XII. 15.) Korm. határozat 1., 2., 2.1., 2.2. pontok.

³⁸ Ide tartoztak a baleseti megtérítéssel, a keresőképeség és képtelenség vizsgálatával, az anyatej-elszámolásokkal, az üzemi balesetből vagy foglalkozási megbetegedésből eredő egészségkárosodás miatt igénybe vett gyógyszer, segédeszközökkel kapcsolatos ügyek.

²⁷ BELÉNYESI (2014): i. m. (2. lj.) 22.

²⁸ DARGAY (2017): i. m. (7. lj.) 13.

²⁹ A KKFES elképzeléseit az 1052/2015. (II. 16.) Korm. határozat tartalmazza.

³⁰ Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter a járási hivatalvezetők szokásos munkaértékeltetésén a 2015-ös évet a „változások évének” nevezte.

³¹ KOVÁCS Zoltán – PILZ Tamás (2015): A területi államigazgatás 2015. évi integrációjáról. *Új Magyar Közigazgatás*, 2015/3. 62.

4. Hatásköri megerősítés 2016–2017

A Stratégia egyértelművé tette, hogy a 2014–2020-as időszakban a járási hivatalokat multifunkciós igazgatási központokká szükséges alakítani, amelynek érdekében további szerkezetalkításra volt szükség. A Stratégia nevesítette azt is, hogy a hatékonyság elérése a folyamatok optimalizálásán,³⁹ az állam által ellátott feladatok felülvizsgálatán, valamint a feladatkataszter meghatározásán keresztül érhető el, a párhuzamos feladatellátás megszüntetésével. Az 1959/2015. (XII. 23.) Korm. határozat rögzítette, hogy 2016 júliusáig felül kell vizsgálni a megyei és járási feladat- és hatásköröket, a másodfokú hatáskörben eljáró központi hivatalok kompetenciáit, a központi és területi feladatellátást, valamint az ezzel összefüggő jogorvoslati szinteket, a kormányhivatalok feladatainak racionalizálása és a járási hivatalok megerősítése érdekében.

Az átalakítás célja volt tehát az egyszerűbb közigazgatási szerkezet, valamint a takarékosabb működés biztosítása, azzal, hogy jelentősen csökkenjen a központi szervek száma, illetve szűnjön meg a párhuzamos feladatellátás.⁴⁰

A fenti cél eléréséhez a kormányzat különböző technikákat, megoldásokat alkalmazott. A megszűnő központi hivatalok hatósági feladat- és hatáskörének meghatározott részét az államigazgatás területi és helyi szintjeire, a megyei kormányhivatalokhoz, illetve a járási hivatalokhoz delegálta, így a Földmérési és Távérzékelési Intézet megszűnésével a feladatok a Budapest Főváros Kormányhivatalához, a Nemzeti élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal hatáskörei pedig a fővárosi és megyei kormányhivatalokhoz kerültek. A másik megoldási modell szerint a feladat továbbra is az államigazgatáson belül maradt, immáron közvetlen minisztériumi hatáskörként. Erre példa a Türr István Képző- és Kutató Intézet, amelynek kompetenciái az Emberi Erőforrások Minisztériumához kerültek. Találunk példát arra, hogy az átalakítást követően a feladatot a továbbiakban már nem a hagyományos értelemben vett államigazgatási szerv látta el, hanem az állami szektoron kívüli szereplőhöz került,⁴¹ így a Külügyi és Külgazdasági Intézet feladatait a Demokrácia Központ Közalapítvány vette át. Precedenst láthattunk továbbá arra is, hogy a szervezet jogutód nélkül megszűnt (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet).

4.1. Kiemelt és nevesített „nagyvárosi” területi államigazgatási kompetenciák

Budapest Főváros Kormányhivatala és a Pest Megyei Kormányhivatal hatásköreinek bővülése eltérő volt az általánostól. A Földmérési és Távérzékelési Intézet, valamint a Magyar Kereskedelmi és Engedélyezési Hivatal feladatai a Budapest Főváros Kormányhivatalához kerültek, az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség beolvasdásos különválással megszűnt, általános jogutódja a Pest Megyei Kormányhivatal lett. A Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal feladatait szintén a Pest Megyei Kormányhivatal vette át.

A jogalkotó országos illetékességgel ruházott fel egyes hivatalokat, így a 331/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 12. § (1) bekezdése kimondta, hogy „*a nem magyar állampolgárságú gyermek (...) ideiglenes hatályú elhelyezése és nevelésbe vétele ügyében a Budapest Főváros Kormányhivatala gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró V. Kerületi Hivatala jár el*”. Arra is találunk példát, amikor a járási hivatal első fokon hozott döntése esetében másodfokon országos illetékességgel, a Pest Megyei Kormányhivatal került megnevezésre pl. talajvédelmi hatáskörben.⁴²

Számos ügycsoport valamennyi járási (fővárosi kerületi) hivatalban intézhetővé vált, így a megyei szintről lekerült a családátmozgatói ügycsoport, a jogi segítségnyújtás, az áldozatsegítés, egyes fogyasztóvédelmi feladatok, az östermelők, illetve a családi gazdaságok nyilvántartása vagy a mezőéri szolgáltatással kapcsolatos ügyek.

Bizonyos ügycsoportok pedig több járásra kiterjedően intézhető ügyekké váltak, pl. az állategészségügyi ügycsoport.

A kiemelt járások vagy más néven atipikus hivatalok 2-3 járásra kiterjedő illetékességgel láttak el ügyintézt, nyugdíj-biztosítási ügyekben, energetikusi hálózat működtetése kérdésében stb. A megyei jogú városokban működő járási hivatalok ellátásába kerültek többek között a halászati-vadászati-erdészeti feladatok vagy a rehabilitációs hatósági feladatok is.

Vegyes megoldás alakult ki a lakáscélú állami támogatásokkal összefüggő feladatokkal kapcsolatban,⁴³ a támogatással érintett lakóingatlan fekvése szerint illetékes megyei kormányhivatal megyeszékhely szerinti járási hivatala, Pest megye vagy a főváros területén fekvő támogatott lakás esetén pedig Budapest Főváros Kormányhivatalának XIII. Kerületi Hivatala járt el.

³⁹ Államreform Operatív Program 1.2.18.

⁴⁰ BARTA Attila – JAKAB Viktória (2017): Új kihívások a középszintű államigazgatásban 2016-tól napjainkig. A kormányhivatalok és járások továbbfejlesztésének főbb lépései és iránya. *Debreceni Jogi Műhely*, 2017/1–2. http://www.debrecenijogimuhely.hu/archivum/1_2_2017/uj_kihivasok_a_kozepszintu_allamigazgatásban_2016_tol_napjainkig/ (letöltve: 2020. 04. 24.).

⁴¹ Ebben az esetben paraetatikus feladatellátásról beszélünk, amikor az állam a közigazgatási feladatot nem a saját szervezetrendszerén keresztül valósítja meg, hanem azok teljesülését további nem állami, illetve félállami formációk bevonása útján biztosítja.

⁴² A földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet.

⁴³ Irányadó jogszabály a lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I. 30.) Korm. rendelet.

5. Aktuális változások 2020

Bár a 2016–2017. évi változások a közigazgatási feladatellátás további területi koncentrációját jelezték előre,⁴⁴ ennek ellenére a 2020. január 1-jével és március 1-jével bevezetett hatásköri és szerkezetváltozás⁴⁵ nem ebbe az irányba mutat. 2020. január 2-án a Magyar Közlöny mellékleteként megjelent Indokolások Tára tartalmazza a 2019. évi CX. törvényhez fűzött végső indokolást, amely szerint 2020. március 1-jétől több, addig engedélyköteles eljárás bejelentésre kötelezetté vált – pl. a családvédelmi szolgálat működésének engedélyezése stb. –, tekintettel arra, hogy az engedélyeztetési eljárás gyakran lassú és körülményes, így az nem szolgálja az állampolgárok érdekeit. A bejelentési kötelezettség kétségkívül felgyorsítja az eljárásokat.⁴⁶ A Stratégia helyzetelemzéssel foglalkozó része ki is emeli, hogy az állami feladatellátás észszerűsítése az ügyintézési idő és eljárási költségek csökkentésének irányába is kell hogy mutasson, különös tekintettel arra, hogy a Világbank Doing Business indexe szerint 2013-ban Magyarország az engedélyköteles eljárások messze meghaladták mind a régiós, mind az OECD országok átlagát.

A már hivatkozott Indokolás rögzíti, hogy a 2020-as átalakítás célja a hatósági szervezetrendszer egyszerűsítése, az adminisztratív terhek csökkentése, a hatásköri átfedések, ütközések kiküszöbölése.⁴⁷ A fenti strukturális változásra példa a járási földhivatali osztályok megyei kormányhivatali szintre történő visszaintegrálása. Ezáltal a járási hivatalok osztályszerkezete csökkent, a kormányhivatali földhivatali főosztályok pedig bővültek. A megyei kormányhivatalok más és más módszert alkalmaztak a főosztályok bővítésére. Volt, ahol csökkentették a vezetői szintet, és nem minden járási osztályvezető maradt az új szisztémában vezető, ezzel szemben van olyan megye, ahol az addigi vezetőket nem érintette változás.

Hangsúlyos aspektusa az átalakításnak, hogy megszüntetésre került a megyeszékhely szerinti járási hivatali kategória, az ott ellátott feladatok visszakerültek a megyei kormányhivatalokhoz.⁴⁸

A 2016–2017. évi hatásköri megerősítés egyik vitatott hatásköri módosítása a fogyasztóvédelem, az áldozatsegítés és a jogi segítségnyújtás ügyek járási hivatali ügyintézés alá kerülése volt. A hatáskör áthelyezésére érvként hozták fel, hogy a járási hivatalok feladatellátásában az egyébként is hátrányos helyzetű ügyfelek terhei, különösen az utazási problémák jelentősen csökkennek. Az intézkedést nehezményezők úgy találták, hogy a kormányhivataloknál a feladat ellátása kifor-

rott volt, annak gördülékenysége ellensúlyozta az ügyfélnél megjelenő terheket. A hatáskört a járási tisztviselők remekül abszolvták, így az indulást követő hónapok után gyakorlatilag kiüresedett a megyei osztályok ez irányú tevékenysége. Jelen jogszabály-módosítással ugyanakkor a feladatok ismét megyei szintre kerültek, így ez évtől az ügyfelek újfent kénytelenek a megyeszékhelyekre utazni a fenti ügykörök igénybevételénél. Álláspontom szerint az áldozatsegítés és a jogi segítségnyújtás ügyek esetén a hatáskörök visszarendezése nem állampolgárbarát lépés a kiszolgáltatott, jövedelemmel alig rendelkező réteg szempontjából.

Hasonlóan a 2016–2017. évi változtatásokhoz, a Kormány a 2020-as átalakításnál is különböző megoldásokhoz folyamodott. Találunk arra példát, hogy a feladat ún. paraadminisztrációs szervhez,⁴⁹ tehát a közigazgatáson kívülre került, így 2020. január 1-jével több, a mezőgazdasággal összefüggő, a speciális agrárgazdálkodáshoz tartozó feladatot a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara lát el. Az illetékes megyei agrárkamara végzi ettől az időponttól többek között az őstermelőkkel, a családi gazdaságokkal stb. kapcsolatos feladatokat.⁵⁰

A bíróságok irányába történő feladatdelegálásra példa, hogy a gyermekkel való kapcsolattartás végrehajtását szabályozó eljárások március 1-jével a gyámhatóságok helyett a bíróságok hatáskörébe kerültek.⁵¹

A korábbi években is felmerült, a további önkormányzat-állam irányú feladattranszfer⁵² lehetősége, amely az ez évi hatásköri módosuláshoz valósult meg. Az 1567/2015. (IX. 4.) Korm. határozat az általános építésügyi hatósági hatáskör gyakorlása kapcsán fogalmazta meg, hogy a hatékonyabb ügyintézés a járási hivatalba integrálást kívánna meg, azzal, hogy az egyesítés lecsökkentené a szakhatósági közreműködést, ami a szervezeti, személyi és forrásigény produktív hatását eredményezné. A 2019. évi CX. törvény módosításával az osztott hatáskör megszűnt, a feladat a jegyzőktől a megyei kormányhivatal vezetőjéhez került.

Bizonyos hatósági hatáskörök esetén azonban éppen a jegyzők államigazgatási feladatbővülése figyelhető meg, azáltal, hogy megtörtént az anyakönyvi igazgatás területén az egyes anyakönyvi tevékenységekkel kapcsolatos eljárások újból jegyzői szintre telepítése.⁵³ A gyámügyi igazgatás területén is megfigyelhető egyfajta hatásköri visszarendeződés. Ismét jegyzői

⁴⁹ LAPSÁNSZKY-PATYI-TAKÁCS (2017): i. m. (3. lj.) 14.

⁵⁰ <https://www.nak.hu/kamara/kamarai-hirek/orszag-os-hirek/101058-ujabb-ugyek-intezeseben-segitenek-a-kamarai-falugazdaszok> (letöltve: 2020.04.12.)

⁵¹ A jogalkotói indokolás arra hivatkozik, hogy a gyámhivatali határozatok bizonyos százaléka a bíróságokon megtámadásra került, így a 2019. évi CXXVII. törvény módosította a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvényt, azzal, hogy a kapcsolattartásra vonatkozó döntésekben foglaltak megszegése esetén a határozat végrehajtását a gyermek lakóhelye vagy tartózkodási helye szerinti járásbírósághoz tette át.

⁵² Anyakönyvi igazgatás, építésügy, birtokvédelem stb.

⁵³ Az elhunyt személy személyazonosító igazolványát és laccímet igazoló hatósági igazolványát eddig az anyakönyvvezető megküldte a járási hivatalnak az érvénytelenítés tényének bejegyzése érdekében. A jogszabály-módosítással az anyakönyvvezetők közvetlen lehetőséget kaptak az eljárásra.

⁴⁴ KELŐ Johanna (2019): A járási hatósági igazgatás a kistelepüléseken – települési ügysegédek és a kormányablakok. In: LAKI Ildikó – SZABÓ Tamás (szerk.): *Kényszerpályák és lehetőségek – A községi igazgatás és feladatellátás dimenziói napjainkban*. Budapest, Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége – Homo Oecologicus Alapítvány. 200.

⁴⁵ Tekintettel az egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló 2019. évi CXXVII. törvényben, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok működésének egyszerűsítése érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi CX. törvényben rögzítettek.

⁴⁶ Indokolások Tára 2020. 3. szám 79.

⁴⁷ Indokolások Tára 2020. 3. szám 80.

⁴⁸ Indokolások Tára 2020. 3. szám 80.

hatáskörbe került több feladat, így a továbbiakban a nagykorú apa teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatát a jegyzők veszik fel ismét, valamint a gyermek családi jogállásának rendezése érdekében megállapítja a gyermek családi és utónevét, valamint szintén a jegyző került meghatározásra a családvédelmi koordináció szerveként is.

Ugyancsak 2020-as feladattranszfer az általános szabálysértési hatósági feladatok rendőrkapitányságokhoz kerülése.⁵⁴ A hatáskörrel együtt a járási hivatali ügyintézők is követték a feladatot, nemcsak a munkavégzésük helye és körülményei változtak, de jogviszonyuk is módosult rendészeti alkalmazotti jogviszonyra.

A 2020-as változás harmadik hulláma július 1-jén várható, amikor az egyéni vállalkozói nyilvántartással kapcsolatos feladatok a Nemzet Adó- és Vámhivatalhoz kerülnek. 2020. januártól az egyéni vállalkozások tervszerű ellenőrzései is megszüntetésre kerültek, az egyéni vállalkozások indítása, módosítása, egyes tevékenységek lezárása online térben működik. A felület jól alkalmazható, viszonylag felhasználóbarát.

A különböző szakrendszerek használatának kiterjesztése ugyanakkor előremutató és szolgáltatáscentrikus. Több ügycsoportnál is közvetlenné vált az ügyintézők hozzáférése, pl. az egészségbiztosítási nyilvántartáshoz a nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv, az állami foglalkoztatási szerv, a rehabilitációs hatóság, a családtámogatási feladatokat ellátó szerv, a munkaügyi és munkavédelmi hatóság, valamint a szociális hatóság is hozzáférhet, ami kétségkívül a gyorsabb, hatékonyabb ügyintéztést biztosítja majd.

Felhasznált irodalom

- BARTA Attila – JAKAB Viktória (2017): Új kihívások a közép-szintű államigazgatásban 2016-tól napjainkig. A területi kormányhivatalok és járások továbbfejlesztésének főbb lépései és iránya. *Debreceni Jogi Műhely*, 2017/1–2. DOI 10.24169/DJM/2017/1-2/1, http://www.debreceni jogimuhely.hu/archivum/1_2_2017/uj_kihivasok_a_kozepszintu_allamigazgasban_2016_tol_napjainkig/
- BÁNLAKI Péter – KÁDÁR Krisztián (2006): A területi államigazgatás reformja. In: ÁGH Attila – SOMOGYVÁRI István (szerk.): *A közigazgatási reform új perspektívái*. Budapest, Új Mandátum. 235–248. ISBN 963-9609-34X
- BELÉNYESI Emese (2014): *A változásmenedzsment a közigazgatásban*. Budapest, Nemzet Közzolgálati Egyetem. ISBN 978-615-5491-09-2
- DARGAY Eszter (2017): Államigazgatási szervek megszüntetése és átalakítása az integritás és hivatás-etika szemszögéből. *Új Magyar Közigazgatás*, 2017/4. 11–14. ISSN 2060–4599
- GYÖRGY István (2018): A közzolgálat fogalma, a közzféra és a magánsféra területén alkalmazottak életviszonyainak és

jogállásának eltérései. In: GyÖRGY István – HAZAFI Zoltán (szerk.): *Közzzolgálati életpályák a közigazgatásban és a rendvédelemben*. Budapest, Dialóg Campus. 17–28. ISBN 978-615-5845-84-0

- KELŐ Johanna (2017): A járási hivatalok és járási feladatellátás rendszere – különös tekintettel a városi és megyei jogú városokban található járási hivatalok hatásköri különbségeire. In: LAKI Ildikó – SZABÓ Tamás (szerk.): *Agglomerációs várostérségi tanulmányok. Nagyvárosi, városi és települési dilemmák a 21. században*. Budapest, Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége – Homo Oecologicus Alapítvány. 84–104. ISBN 978-963-12-8621-2
- KELŐ Johanna (2019): A járási hatósági igazgatás a kistélepléseken – települési ügysegédek és a kormányablakok. In: LAKI Ildikó – SZABÓ Tamás (szerk.): *Kényszerpályák és lehetőségek – A közzégi igazgatás és feladatellátás dimenziói napjainkban*. Budapest, Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége – Homo Oecologicus Alapítvány. 175–203. ISBN 978-615-00-4925-0
- KOVÁCS Zoltán – PILZ Tamás (2015): A területi államigazgatás 2015. évi integrációjáról. *Új Magyar Közigazgatás*, 2015/3. 61–68. ISSN 2060-4599
- LAPSÁNSZKY András – PATYI András – TAKÁCS Albert (2017): *A közigazgatás szervezete és szervezeti joga*. Budapest, Dialóg Campus. ISBN 978-615-5845-17-8
- SZABÓ Tamás (2019): Együttműködések és kistéleplési önkormányzati koordinációk – az elmúlt évtized jogalkotásának közpolitikai hatásai. In: LAKI Ildikó – SZABÓ Tamás (szerk.): *Kényszerpályák és lehetőségek – A közzégi igazgatás és feladatellátás dimenziói napjainkban*. Budapest, Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége – Homo Oecologicus Alapítvány. 98–133. ISBN 978-615-00-4925-0
- WÉBER Gabriella (2014): *A szakigazgatás átalakítása a járási hivatali rendszer tükrében*. <https://docplayer.hu/9028623-A-szakigazgas-atalakitasa-a-jarasi-hivatali-rendszer-tukreben-dr-weber-gabriella-hivatalvezeto-baranya-megyei-kormanyhivatal-foldhivatala.html> (letöltve: 2020.04.24.)

Internetes források

- Indokolások Tára 2020. 3. szám 79. <https://magyarkozlony.hu/dokumentumok/c9e1d83a23bb632d29182eb7ed8ae584eb874bfa/megtekintes>
- Közzzogatás- és Közzzolgáltatás-fejlesztési Stratégia. https://www.kormany.hu/download/8/42/40000/K%C3%B6zszogat%C3%A1s_feljeszt%C3%A9si_strat%C3%A9gia.pdf (letöltve: 2020. 04. 20.)
- Magyary Zoltán Közzzogatás-fejlesztési Program. https://www.uni-nke.hu/document/uni-nke-hu/gal_1_1modul.pdf (letöltve: 2020. 04. 20.).
- https://ec.europa.eu/regional_policy/hu/policy/how/priorities (letöltve: 2020. 04. 25.)
- <http://www.terport.hu/jarasok-altalanos-informaciok> (letöltve: 2020. 04. 23.)
- <https://www.nak.hu/kamara/kamarai-hirek/orszagoshirek/101058-ujabb-ugyek-intezeseben-segitenek-a-kamarai-falugazdaszok> (letöltve: 2020. 04. 12.)

⁵⁴ 2012-től a kormányhivatalok, 2013-tól a járási hivatalok működtek szabálysértési hatóságként, 2020-tól a rendőrségi hatáskört a jogalkotó szerint az indokolja, hogy a kisebb szabályszegések esetén nagyobb visszatartó erőként működik a rendőrség előtti eljárás.